

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Summula clarissimi iurisco[n]sultissimiq[ue] viri
Raymundi**

Raimundus <de Pennaforti>

Colonie, 4.III. 1502

VD16 R 168

An hostia no[n] [con]secrata possit porrigi infirmo pete[n]ti
sacrame[n]tu[m]

urn:nbn:de:hbz:466:1-31223

Uno mō vt p̄sint aiabus ad vitā eternā. z sic nō p̄sunt eis. Alio mō vt p̄sint ad bona t̄palia. z illo mō p̄sunt etiā ad sanitatē corp̄is z ad affluens rīā diuitiāz. etiā iuuāt ad minūtōez pene infernalis. etiā iuuāt ad hoc vt p̄ces eoz citius exaudiant. Et talia bona p̄cedunt eis ideo. qz nullū bonū irremuneratū manet. neqz yllū malū impunitū p̄transit. z ideo existēs tes in pctō mortali a bonis operibz desistere nō debent.

¶ Notandū sup̄ textū (Cū vomit infirmus) q̄ duplex ē sumptio corp̄is poris xp̄i q̄ntum sufficit ad p̄positū. scz q̄dam sacramentalis. z q̄dam sp̄ūalis. vñ q̄libet firmiter credens corpus dñi māducet sp̄ūaliter. Unde Innocentius Omnes hoīes astātes circa sacerdotē q̄n sumit corpus xp̄i in altari māducāt sicut ip̄e. z hoc sp̄ūaliter. Et hoc est verum maxime de his qui in peccato mortali non existunt.

¶ Notandū circa quartā regulā. q̄ aqua p̄tracta a corp̄e xp̄i nō ē corp̄ xp̄i s̄m̄ doctores. z ergo nō debet adorari tanqz sanguis p̄pter ydolatriā euitandā. Sed si infirmus fideliter credit se sumere corp̄ xp̄i. tunc sub tali specie aque sp̄ūaliter sumit verū corpus xp̄i z verū sanguinem. Cū olim fuit moris q̄ cū aliq̄s infirmus nō potuit māducare corp̄ dñi p̄ nimiam infirmitate. tūc sacerdos indicauit illi corpus dñi instruens eū de dignitate z efficacia hui⁹ sacramenti. z manū qua tetigit corpus xp̄i sacerdos in aqua lauit. z talē aquā infirmo porrexit ad bibendū. tñ hoc nō ē ystratū nec expediens nec necessariū. qz infirmus solū credēdo sp̄ūaliter māducet corpus dñi z effectū sacramenti recipit. vñ br̄s Augustin⁹. Quid purgas ventrem. quid purgas dentes. crede z manducaſti

¶ Itē notandū. q̄ q̄cunqz euomit corp̄ xp̄i ille peccat mortalt. z debet penitere s̄m̄ eius statū. vt docet decretū. qz si eēt eps tūc ip̄e dz penitere p̄ nonaginta dies in pane z aqua. Si autē ē simplex sacerdos vel monach⁹. z vomit post sumptōem corp̄is xp̄i. ille dz penitere p̄ sexaginta dies in pane et aqua. Si autē est laycus tunc dz penitere p̄ tringinta dies in pane z aqua et s̄m̄ aliquos doctores decretaliū debet penitere p̄ quadraginta dies Si autē aliq̄s ex infirmitate magna euomit corpus dñi. tunc post qualescentiā debet penitere p̄ septem dies in pane z aqua

¶ Itē sciendū. ex q̄ hic dz de sumptōe corp̄is dñi. q̄ q̄cunqz christifidelis vult suscipere illud sacramentū digne. ille dz esse purus z p̄fessus debita cōseritōne p̄uā. sic q̄ digne suscipiat illū q̄ eum facit esse dignū. vt paruit ex p̄habitis metris. scz Oīs hō purus zc. Rōnes istoz patent circa textum Unde sciendū est z firmiter credendū. q̄ malus hōmo ita bene sumit illud venerabile sacramentū sicut z bonus hō. sic tñ q̄ illud sacramentū ibi nō maculat. Prout hoc idem declaratū est in hac similitudine. quia ip̄e sol splendet sup̄ omnia in mundo existentia. scz sup̄ aurum. argentū z lutum. sic tñ q̄ sol nō maculat. sic etiam pariformiter est de his de q̄bus dictum est. q̄ suscipiunt corpus xp̄i nō confessi nec contriti

¶ Ultimo notādum est de certis casibz. vtz hostia non p̄secrata possit porrigi ip̄i infirmo pctēti sacramētum. Respondetur q̄ nō. qz nulla fictio debet esse in illo sacramento. modo quādo talis hostia porrigeretur ip̄i infirmo tunc crederet z adoraret. z p̄ p̄sequens talis p̄mitteret ydolatriam ex eo q̄ ip̄e adoraret hostiam non consecratam pro hostia consecrata.

Sūmula Raymundi

¶ **Secūsus casus.** si sacerdos dicat hoc est corpus xpi. et nō hoc est corpus meum. dubitat vtrū psecraret corpus xpi. Rūderur q nō. qz omīs xpi actio nostra est instructio. s; xps cū his verbis nō psecrauit. ergo nec nos. ipse em sacerdos stat in psona xpi qñ pficit. igit sicut xps psecit dicendo. hoc est corpus meū. sic etiā sacerdos in psona xpi volens pficere debet dicere. sed tñ illa est iam forma ppleta. hoc em est corpus meū. quia ecclesia addit hanc dicōem (em) ppter pcedentiū verborū pñexionē. vt supra declaratur est. ¶ **Tercius casus.** est. vtrū xps eisdem verbis in die cene psecit corpus suum quib; mō nos pficimus. Ad hoc fm aliquos rūderur q nō. qz deus sine verbis psecit. et post cenā tradidit formā discipulis suis. Et ratio ipsoꝝ est. qz pater omnipotens virtutē et potentia suā nō alligauit p̄bis. s; hoc videt esse falsum. qz xps in institutiōe huius sacramēti in istis p̄bis dicit exemplū suis discipulis de mō pficiendi cū dicit. exemplū dedi vobis vt et vos ita faciatis. Alij ḡ dicūt q xps in psecratiōe p̄tulit illa p̄ba caute et sub silētio. et postea alta voce exp̄lit illa. Ad rōnem ergo p̄dictā rūderur q sic nō alligauit. qz potuit aliter facere. p̄bi ḡra. aia creat et in creādo corpori organizato infundit. et deus posset aiam nō infundere si ei placeret. ¶ **Quartus casus.** est. sacerdos dicens hec verba. hoc em est corpus meum. tūc ibi dubitat. vtrū hoc p̄nomē (hoc) fcat ibi vtrū corpus xpi. an nō. Si dicat q nō. tūc illa oratio est falsa. hoc em est corpus meum. Si autē dicat q sic. tūc illa p̄ba nō faciūt efficacā quo ad psecratiōem. qz hoc p̄nomē hoc sacerdoti demonstrat hoc qd sentit ibi. et illud nō est vtrū corpus. Ad hoc dicendū est q qdam magistri respondent in suis questionib; circa quartū sententiā. q hoc p̄nomē hoc. ibi nō facit demonstratiōem ad sensum. sed ad intellectū. quia intellectus debet hoc apprehendere qd sensus nō potest capere. et illa psecratiō corporis xpi fit in omnibus istis verbis simul captis. et ergo illa in psecratiōe debent pferri sine pausa. ¶ **Quintus casus.** est. si sacerdos bñdicendo panem precise diceret illa verba. hoc em est corpus meū. dimittendo verba p̄cedentia. vtrū tūc pficiat. Ad h̄ respondent aliqui q sic. quia quilibet sacerdos potest conficere sub illis verbis q sunt de essentia forme psecratiōis. et talia sunt illa p̄dicta. igit r̄c. Sed alij dicunt q de necessitate p̄requiruntur verba p̄cedentia vsq; ad finem dicendo. hoc em est corpus meum. Et ratio huius est. qz ad hoc q verba psecratiōis habeant efficacā requiritur de necessitate q intelligantur de psona xpi. s; illa verba nō possunt bene intelligi p̄termittis verbis p̄cedētib; de psona xpi. Et sic psequenter dicunt q bene verum est q ista sunt verba p̄ que qlibet sacerdos potest pficere. sed alia p̄ba sunt causa sine qua nō. ¶ **Sextus casus.** circa omnia p̄dicta dubitatur. quia videtur q nullus homo digne potest accedere ad hoc venerabile sacramētum. qz euāgelica veritas dicit p̄ma Joānis p̄mo caplo. Si dixerimus q peccatū nō habemus r̄c. et ergo videtur q nullus est sine peccato. et p̄ cōsequens nullus potest etiā digne accedere. ex quo debet esse purus et sine peccatis. Respōdetur put etiā supra habitū est. q peccatum est duplex. scz veniale et mortale. modo dictū sancti Jo. intelligit de pctō veniali. qz de illo nullus p̄ se p̄cauere. et illud p̄ sacramēti sumptōem penitus absorbetur. Sed a pctō mortali p̄ se qlibet hō abstinere et p̄cauere. Vel dica